

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztávnál hova a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 2 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. Az előfizetések és hirdetési díjak főtisztelendő Keller Lajos plébános urhoz küldendők.

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmontetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A vasutügy.

A Mindentudó tudja, hányadszor irunk mi s mennyiszor irtak már e vidékiek a vasutügyben. Mindannyiszor, a hányszor csak a legkisebb indok volt a vasutügy tárgyalására, ez megtörtént.

A h.-m.-vásárhelyiek értekeztek a közelmúltban a vasutügyben, megemlékeztek erről a szentesi szomszédok ép úgy, mint mi. Méltán történt a rosszalás. Közérdek a vasutügy kérdése, egyoldalulag nem lehet ez ügyben eljárni, de nem is szabad, és mert ez ügy ily természetű, kellett vala az érdekeltségi gyűlést már rég összehívni, meg kellett volna alakulni, az ellentétes érdekeket, — ha ilyenek vannak — kiegyenlíteni, összeegyeztetni, s a vasut régés-régen kiépítve, átadva lett volna a közhasználatnak.

A szentes-h.-m.-vásárhelyi vasut „helyi érdekű” leend, csak hogy úgy látszik a „helyi” érdek ely értelemben vétetik az érdekeltek jó része által, hogy az illető község avagy város helyi érdekét veszi csak tekintetbe, a többi számításon kívül marad. Ez eljárás, ily képeni tervezés helytelen, keresztül vihetetlen.

A jelzett vasut illetve vonalrész mindössze 2 várost és 2 községet érintene, illetve kötne össze — e négy helység egy megye területen fekszik, mindannyit „ma-

hyar” nép lakja, s mégis évek során át huzódik az ügy a nélkül hogy a leendő érdekeltség föltétlen megállapodásra jutott volna.

H.-M.-Vásárhely legutóbb tartott értekezletén kimondotta, hogy 150 ezer firtal hozzájárul a vasut építéséhez, természet-szerűleg részvények vétele által, — ámde ezen nagy (?) áldozat mellett föltétlen el-ejtetni kívánja Mindszent érintését, már pedig e kis község 100 ezer firtot szavazott meg annak idején a vasutügyre, oly föltét-tel, hogy a községet a vasut ugyszólván közvetlen érintse, de kimondotta azt is, hogy az indóház távolabb esvén a község-től, mivel sem járul a vasut építéséhez, mert célt nem érven, nincs, nem lett volna és nem is lenne értelme, hogy tetemes anyagi áldozattal járuljon oly mű létesíté-séhez, melyre csak bizonyos föltétel mellet van szüksége.

Addig vajudott a vasutügy kérdése, míg Szentes kiépítette Kun-Sztrmarionig e vasutat s ma már viszont azt szeretné, ha-hogy az óriási költségek jó része visszatér-ülne és pedig az újabban alakítandó ér-dekeltség pénzből. Hát ez az eszme is valósíthatlan, mert Szentes érdeke sokkal inkább a nagy transito forgalom, mint az aránytalanul kisebb helyi forgalom mellett szól.

Vannak, kik ezt tagadják, sőt azzal

A jó Borbíró Hájas István szenátor uram ő kigyelméről szól a nóta.

Hangzik pedig ilyen formán.

Tekintetes Hájas szenátor ur nem volt megvetendő ember, nemcsak hivatalbéli tisztességére, de maga mivoltjára, természetére nézvést sem. Nem szükkölködött ő kigyelme a husnak és kövérségnek dolgában. Lévéen az ő állapota: a hí-zásnak jól megindult állapota. A mi azonban, — az igazat meg kell vallanunk — ötöt egy szik-rát sem konfandálta. Sokszor szeretetteljesen el-elsimogatta husos tagjait s a nagy kajla ba-jusz alá mosolyogva mondá hivatalbéli társai-nak.

— Amicék, növekszik a tekintély! He-he-he:

Amolyam régi ivásu ember volt Borbíró Hájas István sinator uram. Ha a kedve úgy tar-totta hát nem sokat, törődött a világ bajával, hanem neki eresztette a jó kedvét s úgy mulla-tott a hogy neki tetszett s akkor a mikor akarta. Pedig sokszor akarta és sokszor úgy tartotta kedve. Az ő öblös hangja mikor elkiáltotta, hogy „ne kedvem, ne!” a régi virtus hangja vala. Egy-két nap se ide, se oda: egy hétig is kibirta a dáridót.

Történt vala pedig egy alkalommal, hogy több heti nagy szolidásnak utánna, rengeteg nagy „p o l g á r i k i m e n ő”-t tartott a tekin-tetes szenátor ur; félvén attól, hogy otthon a nemzetes asszony mellett meg talál penészesedni.

A dolog természetéből kifolyólag nem le-het azon csodálkozni, hogy újítól után is haszta-lan keresgette a szenátor uramat, az ő hűséges oldalbordája. Mért, mert először is a szenátor ur-ban a legkisebb akarat sem volt a hazamenés irányában; másodsorban pedig a „b o r k ö z i

állanak elő, hogy Szentes a vonal folyta-tása által veszít, vegyék az illetők elő a vasutügyi forgalom statisztikáját s napfé-nyesen bebizonyítva fogják látni, hogy oly vidék, mint a Szegvár, Mágocs, Derekegy-báza, Mindszent, H.-M.-Vásárhely, csak nö-veli jövedelmét a följobb fekvő városnak, nem pedig apasztja azt!

Innen-onnan egy éve elmúlt a szen-tesi vasut megnyitásának s ugyanakkor itt volt nálunk gróf Bethlen Márkusz a h.-m.-vásárhely-szentesi helyi érdekű vasut épi-tésének engedményese is. Azóta bizony tudunkkal ő sem tett semmit! Hirlik, hogy rövid időn eljő s erélyesen hozzálát az ér-dekeltség megalakításához, a mű létesíté-séhez, mi szívesen látjuk, ne kívánjon méltánytalant, mi készséggel megteesszük, mi tőlünk telik.

Igaz, hogy egyik-másik helyen, egyik-másik véleménye, hogy gróf Bethlen Márkusz nélkül építtessék a vasut, s hogy így könnyebben, olcsóbban lehet a vasutat épi-teni, — de viszont ne tévesszük szem elől, hogy ő engedményes, halljuk: hogy a mult, illetve eddigi tapasztalatokon okulva, mit fog most javaslatba hozni?!

Nekünk mindegy, ő, H.-M.-Vásárhely, Szentes, Csongrádvármegye, avagy az ér-dekeltség építteti a vasutat, csak hogy mi nekünk méltányos föltételek mellett legyen vasutunk, legyen mielőbb!

állapot” lévén egy olyan fura állapot: a mikor a többrendbéli üvegek tartalmának s z e s z é l y e s s é g e hatalmat vesz még azon uri-emberen is, a ki különben mások által „s e n á t o r”-nak titulálódik. Hátha még aztán a bi-zonyos „szenátor” ur olyan makra egy gyerek mint a milyen tekintetes Borbíró Hájas István uram. Nem azért írja ő a neve elé a Borbíró praedikátumot, hogy elkezdje a mulatást holmi ringy-rongy egy-két pintecskével!

Meg vagyon írva, hogy semmi sem tart örökké.

Az éj elmúlt s mi türés-tagadás, a szenátor ur azon vette észre magát, hogy immáron a reggeli kilenc óra nem nagyon messze vagyon.

Glédába állította tehát a cigányokat és ki-adta nekik a rendeletet, ilyen formán:

— No, dadék, hogy tisztesség ne essék, hát elkísértek szép muzsika szóval a városházáig. És minden úgy történt, mint a hogy ő mondotta vaia.

A szép szavu városházi harang bugásába bizott bele kontrázott a banda kisbögőse, nem kis gyönyörűségére a piacra gyült népségnek. „Hejh, csak mégis szép az, ha valaki ilyen szép virtussal tudja magát kimulatni!” — volt a kofa-asszonyok alapos véleménye a helyzet signa-turája fölött.

A mint a nemes város házáak elébe ért a szenátor ur, uri kézmozdulattal kergette szét a fáradt cigányokat s megrásván természetes alak-ját, kellő és nálla szokott anktoritással lépett a kapunak alája, mintha nem is ő, hanem a Tutyi Máté mulatott volna.

Hajh, a „r é g i j ó i d ő k”-ben is meg volt ám az emberekben a „h i v a t a l o s t e k i n t é l y” iránti érzék!

T Á R C Z A.

A régi jó időkben.

Felit sülve, felit főzve.

I.

Nem azért mondjuk biz azokat „régii jó idők”-nek mintha valójában jobbak lettek volna a mostaniaknál, hanem csak úgy szólás-mondás képen, no, meg azért, hogy jobban essék a lel-künknek. Mint ahogy jobban is esik!

Hanem az az egy már bizonyos, hogy eredetibb dolgok történtek a régi időkben s eredetibb emberek éltek mint mostanában. Nem voltak híján a tipikus alakoknak. Színteljöl esik az embernek, ha úgy maga elé képzeli egyik-má-sikat s elmosolyodhatik eredeti mivoltjuk fö-lött.

No, de hát nem akarok én tanakodni az idők dolgában, és hosszulére eresztett bevezetést elkövetni, hanem egy igazán a régi idők régi embereit jellemző s mondhatom elég mulatságos historiát elbeszélni.

Hejh, nem úgy van most mint volt régen! A mikor még szabadon lélegzett a jóféle genty-kebel s a polgárságára büszke városi atyafi. Da-gasztván a kebleket nagymértékű hazafiai álla-pot s önbizalom; szivatott mindenfelé a jó honi, finanszem nem látta s z ű z d o h á n y, s i v a t o t t quantumsatis az a k e i s m e n t e s hegyal-jai, bakator, bieskanyító és csongrádi vinkó. Hejh, abban az időkben még kitörhetett az em-berekből az ősi virtus! No, de hát ki is tört annak a rendje és módja szerint: úgy a mint dukált!

Világfolyása.

Oroszország sokat emlegetett felséges cárja utazik. Elment Ázsiába keleti tájak s népekben gyönyörködni. A Káspi tenger-től Kopenhágába, a világ másik végére látogat. Foglalkozik házassági tervekkel fia s családja részére.

Azon hír is végig futotta Európát s tartja magát, miszerint orosz-török szövetség van kilátásba helyezve.

Majdnem naponként érkeznek jelentések orosz hadikészülődésekről: stratégiai utak építéséről, erődítések kibővítéséről, ágyuk szaporításáról. A Kaukázusban állomásozó orosz csapatok áthelyeztetnek Kievebe, hogy onnan a csapatok máshová legyenek áthelyezhetők.

Az orosz nyugati határszéli kormányzóságokban készülnek jelentékeny számú orosz csapatok elhelyezésére, a melyek Oroszország belsejéből rendeltettek az osztrák határ felé.

A német császár is székhelyére tért vissza európai körutjából. A rokonszenv, melylyel a német birodalom feje útjában mindenfelé találkozott, a németek szívét nemzeti büszkeséggel töltötte el. Egész Németország köszönetet mond Ausztria-Magyarországnak és Olaszországnak az uralkodó szeretetteljes fogadtatásáért. A Bécsben, Rómában és Nápolyban átéltek napok kitörölthetetlen nyomot hagytak a császár szívében és Németország is örökké megfog azokról emlékezni.

E hó 21-én érkezett Henrik porosz herceg Bécsbe és rendkívül szívesen fogadtatott. A pályaudvarban a király és Rudolf trónörökös, mindketten porosz egyenruhában, Kaiffel hadtestparancsnok Zambauer hadosztályparancsnok, Drathschmidt vezérkari főnök, a helytartó, a rendőrfőnök és a német nagykövetség hivatalnokai várták. Midőn a vonat berobogott, a zenekar, a „Heil dir im Siegeskranz“-ot játszotta. Henrik

Hájas senátor ur belépett hivatalos szobájába s az őt mély alázattal üdvözlő „amicum“-nek kegyesen átnyujtotta botját és kalapját. Ennek végeztével kellő nyugalommal elhelyezkedvén kényelmes karos székében, elszuszszantotta magát eképen:

— Ecsém, az pelpámat, — aki rézaugyala vagyon!

Az „ecsém“-nek titulázott irnok azonban bátor volt figyelmeztetni a tekintetes senátor urat, hogy a mai napon „crimínális“ ülés vagyon, a melyben ő tekintetességének is méltóztatik részt venni.

Nos, és ekkor a senátor ur nagy „ühm“-getve eltávozott, hogy részt vegyen a crimínális ülésben.

Hogy ki volt a szerencsétlen furulyás vádlott és hogy mivel volt vala vádolva, az történetünkre nézve nagyon mellékes golog. Elég az hozzá, hogy a vádlott elő vezetettvén, a vizsgálat kezdetét vette; tanuk kihallgattattak s a nemzetes város senátusa az ítélet kimondását határozta el.

Szavazásra került a dolog.

A sok herce-lurca közepette a jó Borbíró Hájas István senátor uram ő tekintetességének méltóztatott nagy kegyesen elszundikálni.

Minden senátor leszavazott már, csak ő nem. Mellette ülő senátor társa figyelmeztetni akarván, hogy immáron ő reá került a sor, barátságosan oldalba bökte.

A barátságos oldalba bökes következtében megrengett Hájas uram pocakja; egy nagy szuszszanat után felnyitván látó szeméit, eldörgi vala az ő voltumját illetén formán:

— Felit sülve felit főzve!

A vádlott reszket mint a kocsonya s a

herceg osztrák-magyar korvet kapitányi egyenruhában kiszállva a kocsiból, a királyhoz sietett, a ki többször megölelte és megcsókolta. A herceg és a trónörökös is többször megcsókolták egymást. Ezután Henrik herceg a királylyal elléptetett a diszszázad előtt és ő felsége jobboldalán nyitott kocsiban a Burgba hajtatott. Henrik herceg köszönetet mondott a királynak kinevezéséért, azután Sterneck bárót, a tengerészeti osztály főnökét fogadta kihallgatáson, majd viszonzta Sterneck látogatását és háromnegyed óráig ödzött nála. A herceg ezután fogadta a tengerészeti küldöttséget, mely Sterneck báróval az élén tisztegett. Henrik herceg látogatást tett a főhercegeknél, a német nagykövetségnél, Kálnoky grófnál pedig névjegyét hagyta hátra.

A herceg e hó 22-én utazott el Bécsből Darmstadtba.

Battenberg Sándor volt Bolgár fejedelem házassági ügye ujjolag felszínre került, s irányadó körökben erősen hiszik, hogy Viktória hercegnő előbb-utóbb Battenberg Sándor porosz herceg neje lesz. Arról szó sem lehet, hogy II. Vilmos császár ellemezze a házasság megkötését, mert azok, a nagyobbbrészt személyes okok, melyek miatt a császár, mint trónörökös, a házasság ellen nyilatkozott, ma már megszűntek. Frigyes császárné régóta tervezett, de annyiszor elhalasztott angliai útja is a házasság ügyével van összefüggésben, mert hogy az esküvő Angliában lesz, ép oly kétségtelen, mint az, hogy az özvegy császárné legforróbb óhaja, hogy a házasság minél előbb megköttesék. Sándor herceg, hir szerint, legközelebb szigorú inkognitóban, Berlinbe utazik.

Hazánkban illetve a magyarországyülésen a regáléváltáságról szóló törvényjavaslatok foglalkoztatják a közvéleményt. A képviselőház 21-es bizottsága a kártalanítás alapjéul az állami italmérési jövedék behozatalát elfogadta.

nemes város senátusa nem tudja mire vélni e drákói-szigort.

A vádlott elvezettetik. A rettenes „volum“ megbeszélés tárgyává tétetik.

A mig a setánus fejét töri a mondottak fölött, az idő alatt Hájas uram is fölocsudott édes álmából s kérdést intézett a vita tárgya után.

A vita tárgya elmagyarázódik.

Hájas uram elképzelve hallja saját szavait.

Ki után egy menydörgésszerű nevetés remegteti meg a levegőt s a jó senátor így ad magyarázatot társainak.

— Bolondság az egész! Elszundikáltam és azt álmodtam, hogy a feleségem a halpiacról jött haza s egy gyönyörű szép, nagy harcsát hozott. Kérdezte tőlem, hogy miképen készítse el. Épen felelni akartam neki, mikor a collega oldalba bökött, hogy hát fura! — Felit sülve, felit főzve. Ezen ijedtek meg annyira kigyelmetek!

Volt persze ezután nagy nevetés, röhögés a senátusban s menten körül fogták Hájas uramat, hogy invitálná meg őket arra a szép, nagy harcsára, mert ők is szeretik ám azt sülve is, főzve is.

Nem azért volt Hájas senátor uramnak az ő „Borbiró“ praedikátuma, hogy ez az ujjabb „titulus bibendi“-t föl ne használta volna egy ujjabb másnapos „polgári kimenő“ elkövetésére.

Régi jó idők!

Hejh, akkor még kitörhetett a bus honfui kebelből az „ösi virtus“!

Konc Sándor.

Az italmérési adóból a következő jövedelmet reméli az állam:

Bor után	3.200,000	frt
Sör után	700,000	„
Szesz után	7.500,000	„

összesen 11.400,000 frt.

Az italmérési illetékből várható jövedelem mindössze 1.484,044 frtra van előirányozva és így az állami italmérési jövedék összes jövedelme: 12.834,044 forint.

Helyi és vegyes hírek.

— Fölvívás és kérelem előfizetőinkhöz. Ez uton utolszor hívjuk föl és kérjük előfizetőinket, hogy hátralékaikat e hét folytán lefizessék, ellenesetben perelni leszünk kénytelenek, a hátralékosok névsorát pedig az alapító-egyesületi gyűlésen közzé tenni.

— Alapító egyesületi gyűlés. A „Mindszent“ című lap alapító tagjait folyó évi november hó 4-ik napján d. u. 3 órakor a Stern félé kávéház melléktermében tartandó gyűlésre tisztelettel meghívja az elnökség.

— Ellenőrzési szemle. E hó 25 és 26-án tartatott meg az ellenőrzési szemle a közös hadsereg részéről, néhányan hiányoztak, oka lehet betegség, halál. Az utó-ellenőrzési szemlét el ne mulasszák, mert ellenesetben szökevényeknek fognak tekintetni. Örvendetes, hogy ez évben sem volt rendetlenség, s így büntetésre sem volt ok.

— Honvéd ellenőrzési szemle. A honvédség kötelékébe tartozó hadkötelesek ellenőrzési szemléje november 2-án tartatik meg.

— Báró Kemény Gábor, volt közm. és közl. miniszter, ajnácskői (Gömörmege) birtokán f. hó 23-án délután 4 órakor 59 éves korában meghalt.

— A szerb királyi per elválasztva. Milán és Natália el vannak választva. A metropolitának ide vonatkozó irata, melyet a szerb hivatalos lap is közöl, így hangzik: „Milán szerb királynak Natália királynéval 1875. okt. 5-én kötött házasságát főpásztori áldással fölbontottnak és őket elválasztottnak jelentem ki“.

— Megyei közgyűlés volt e hó 25 és 26-án tárgyhalmaz miatt csak lapunk jövő számában fogunk a fontosabb s minket érdeklő ügyekről megemlékezni.

— A megyei igazoló választmány tagjaiul Csongrádvármegye közgyűlése újból Sima Ferencz, Szeder János, ifj. Bartha János, Nagy Imre és Hoiffer Antal bizottsági tagokat választá meg, a főispán pedig ezen bizottság elnökévé Fekete Márton, tagjaiul Novák József, Wimmer Károly és id. Temesváry Antal biz. tagokat nevezte ki.

— Csongrádvármegye költségvetése. Megyénk adminisztrációjánál a jövő évi költségvetés szerint, 51,103 forint lesz az összes kiadás. Ezen összegből 50,300 frtot az államkincstár fedez, a többit pedig a megye fedezi kiadás útján.

— Vasut? Mint bennünket értesitenek, gróf Bethlen Márkus az h.-m.-vásárhely-szentesi helyi érdekű vasut engedményese e héten, legkésőbb november közepéig e vidékre jő, hogy a vasut-ügyet elvégre is megmozditsa. Szívesen látjuk körünkben, örömünkre szolgáland, hahogy e tengeri kigyóként húzódo fontos kérdés elvégre a megvalósulás stadiumába lép.

— Vilmos császár utiköltsége. A londoni Truth, melynek összeköttetései vannak a berlini udvar a legbeavatottabb személyeivel, elősorolja azokat az ajándékokat, melyeket a német császár bécsi és római útjára magával vitt. Így csak az utazás 400,000 frtba került. A két vendéglátó uralkodó cselédségének jutalmazására mesés összeget utalványoztak és a többi ajándékok is rendkívüli nagy értékűek. A császár magával vitt Berlinből hatvan gyémántgyűrűt, 150 rendjelet, ötven mellűt, harminc gyémántos nyakláncot, hat pompás diszkardot, magának és

családjának három nagy arcképét arany keretben, harminc arany órát láncokkal, száz szivartárcát és husz gyémántokkal kirakott vörös és fekete sasrendet.

— **Vilmos császár és az olasz posta.** Olaszországi útja alatt a német császár tömérdek kérő és panaszos levelet kapott az ország minden részéből. Ezek a levelek igen tetemes költséget okozhattak volna neki. Olaszországban tudniillik az a szokás, hogy a királyhoz, a királynéhoz és a főállamügyészhez intézett levelek bélyegmentesek. Ezt a szokást követték a különböző kérvényezők a német császárral szemben is: a hozzá intézett levelekre sem tettek bélyegyet. Az olasz posta azonban nem osztotta ezt a felfogást és megvette a német császáron a szokásos büntetést, a kétszeres bélyegdíjat. De ez csak az első alkalommal történt, mert azután az olasz király — értesülve a dologról — csupa vendégszeretettel kiterjesztette a német császárra is a bélyegmentességet olaszországi tartózkodása idejére.

— **Uj stratégiai vashid a Vág folyón.** A Vág folyón emelt új stratégia vashidat e hó 21-én fölavatták. Az új hidat nagy ünnepséggel avatták föl. Az építmény Komor Arnold kir. mérnök vezetése mellett és az ő tervei szerint készült, 60,000 frtba került. A megyei és városi intelligencia a honvédkaszárnya udvarán gyűlt egybe, a honnét a menet elért a hidhoz, a melynél Kurizmicz prépost fényes segédlettel végezte a felavatás szertartását. Az összes tisztikar Habrovsky századparancsnok vezénylete alatt vonult ki. A tüzoltóság teljes díszben jelent meg a hídnál. A Rákóczi-induló elbanguása után Kurizmicz prépost mondott alkalmi beszédet. Ezután Komor mérnök bejelentvén a hid elkészültét, Kruspér, az építkezési hivatal főnöke, a hidat átadta a forgalomnak. Andaházy alispán rövid beszéde után a menet végig haladt a hídon. A Korona vendéglőben ez alkalomból lakomát rendeztek. A jelen voltak köszönő táviratot intéztek Baross miniszterhez és elhatározták, hogy emlékkövet állítanak a hidra.

— **Mire jó a dohányzás?** Valami olasz tudós igen nagy barátja lehet a virszinia szivarnak, mert tudományos kutatásai közben sem feledkezett meg róla. Mikor manapság minden orvos-tudós a bakteriumoknak üzent gyilkos hadat, százával teremnek az újabb meg újabb fertőtlenítő szerek, bakterium-ölő mérgek. Ezek sorát szaporította a tudós talán avval a fölfedezésével, hogy a bakteriumok hathatós elpusztítója a virszinia szivar füstje. Be kár, hogy a híres baka-szivart a megdrágulása kiszorítja a kaszárnyákból, mert még kiszülhetne, hogy a világ legegészségesebb helyei a magyarországi kaszárnyák, s hogy az a baka, ki hosszú virsziniát sziva feszít az utcán, a magyar közegészségügy egyik leghasznosabb munkása. Szídhajtuk hát méltán Tiszát, miért drágította úgy meg a dohány árát, szállítaná inkább le, hogy a bodor füst felhőibe temetkező Magyarország lehetne a legegészségesebb ország a világon.

— **Egy uralkodóház meséje.** Festetich Tassiló gróf anyósáról, a napokban elhunyt Hamilton hercegnőről, egy időben regényes mese járta be Európát. Különösen Németországban beszéltek sokat a jelen század elején a hercegnőről, abban az időben, midőn meggyilkolták Hauser Gáspárt, ezt a titokzatos származása által híressé vált talált gyermeket, kinek szüleit egy időben Magyarországon is keresték. 1827-ben Nürnbergben tűnt fel ez a rejtélyes alak. Csak nevé tudta megmondani, de különös dolgokat mondott el később életéről. Nehány évvel később Hauser Gáspárt meggyilkolták. A gyilkosnak soha sem akadtak nyomára. Akkor szél-tében azt beszélték Németországban s nemsokára egész Európában, hogy ez a Hauser Gáspár a bádeni uralkodóház egyik sarja volt, kit még bölcsőjében kicseréltek egy leánynyal. A leány, kit helyette a bölcsőbe tettek, állítólag

ugyanaz volt, ki később Hamilton herceg neje lett s a napokban elhunyt. Az egész mesét kétségbevonhatlan okiratokkal cáfolták meg már akkor, midőn közbeszéd tárgya volt. Mindemellett a hír, mint minden ily titokzatos dolognál történni szokott, tágabb körben hitelre talált s különösen a bádeni nagyhercegségben talán még ma is vannak, kik ezt a mesét elhiszik, noha semmi tényleges alapja nincs.

— **Keresik a gazdát.** Vereb József gátör e hó 11-én egy szép kanca lovat fogott be csödör csikóval. Keresik a gazdát. Ma-holnap eladatik a bitang jószág, nem valami lökötök csapták-e el? E vidéki gazdáé alig lehet a ló, különben jelentette volna kárát, kereste volna jószágát.

— **Lopás.** Szilágyi Mihály polgártársunk apró jószágja mindig fogyott, a nélkül, hogy ő vagy családja ettek volna husából. Cselled azonban sikerült a tolvajt kézrekeríteni, az ügy bíróság elé került.

CSARNOK.

Mottó: Óh a sir sok mindent elfed,
Bút, örömet, fényt, szerelmet.
Gyulay.

A halottak csendes országában szokatlan élénkség uralkodik. A hullámzó néptömeg körülveszi a kivilágított sírhalmokat, melyekre díszes koszorukat helyez. Könny remeg a pillákon a visszaemlékezés újra feltépi a szív hegedő sebet. Óh mert van-e oly lény, kinek szerettei közül ne rabolt volna el valakit a kérelhetlen halál, ki fájón ne gondolna vissza arra a pillanatra, midőn örökre válnia kellett attól, kit anyyira szeretett.

Küzdésből áll az élet, küzdünk, hogy boldogok lehessünk s fáradásunk jutalma a keserű csalódás. Még sem esünk kétségbe, a remény egy halvány sugara éltetőnk, annál jobban ragaszkodunk az élethez. Pedig teljes nyugalmat csak akkor lehetünk tel, ha fölénk borul egy kis halom, mely alatt csendesen alusszuk örök álmunkat, oda már nem hat le a világ zaja, nem érezünk örömet, boldogságot, fájdalmat, bánatot.

Itt ott felhangzó kinos zokogások, fájó sóhajok vegyülnek a légbe, melyekre csak az őszi szél felel kegyetlenül tépve a faleveleket.

Amott egy siron gyászos férfi térdel, könnyáztat az égre emelve, anyyira elmerül bánatába, hogy nem is figyel szép kis gyermeke gagyogására, a ki pedig már harmadszor kérdi: „Mikor jön haza a mam?” A szilárd férfi halvány arcán nehéz könnyecsek gördülnek végig s a gyermek látva atyja könnyeit, átkarolja, vigasztalja, hogy ne sirjon, hisz nem sokára visszajön a mama — — — — —

Távolabb jól gondozott sir ötlük szemünkbe, a pompás márványemlékre szomorú füzek hajolna, dacára a késő őszi időnek itt még most is nyílnak a virágok, látszik hogy szerető kéz ápolja azokat. Önkégytelenül is megállunk, s szemünk merengve pihen az aranyos betűkön, bájos női név az, ifjú leányka nyugszik itt, ki élete tavaszán hunyt el. A síremlék mellett egy ifjú térdel mozdulatlanul. Nem sir, az ő könnyei már kiapadtak, mozdulatlanul összekulcsolt kezekkel olyan mintha az élet utolsó szikrája is kihalt volna belőle.

Dult arcáról láthatjuk, hogy fájdalma kimondhatatlan, itt van eltemetve mindene, ábrándképe, első szerelme — — menyaszonya — — —

Oh mily kegyetlen a végzet, szét dulta egy forrón szerető szív boldogságát. — — —

A sirkert bejáratánál díszes márványoszlopok emelkednek. Nagy néptömeg van itt, s mély megindulással hallgatnak egy ifjú szónokot, ki átszellemlőten, hévvel beszéli el az itt nyugvó hősök életét. Vitéz férfiakat földnek e hantok, kik a hazáért éltek, annak felvirágzásáért küzdöttek, s vértanui halált haltak, de nevök a magyar ajkakon örökre fennmarad. — — —

Tekintsünk tovább. Ott látjuk hazánk elhunyt dalnokainak sírját. Pihennek ők békében; átfutották göröngyös pályájukat, s jutalmul a

halhatatlanság babérját nyerték. Nem messze innen egy igénytelen kis sírhalom van, ez nincs kivilágítva, elhagyottan áll az egyszerű fakereszt, még koszoru sem díszíti. Álljatok meg egy kissé, vessetek ide is egy résztvevő pillantást, a kinek nem emelt nagy oszlopot a kegyelet, de ki tudja egykor talán ő is magasztos eszméért küzdött, habár nevére a feledés sötét fátyola borult. — — — — —

Lassankint csendes lesz ismét a halottak országa a sírokon kialszik a szövétnek. A hold sápadt fényvel vonja be a márvány emlékeket, az őszi szél fu — — a szomorúfüzek susognak, s mintha susogásukba bűvös zene vegyülne, talán az angyalok égi karéneke az, kik a Mindenható trónját körülvéve, zengik, hogy — feltámadunk.

Kökényesdi Pap Ilona.

Torpedók a levegőben.

A légi torpedók alatt általában oly léggömböket értünk, melyek robbanó anyagokkal töltött edényeket visznek az ostromolt erőd fölé, hogy azok úgy közvetlenül emberi kezek által, vagy önműködő szerkezet segítségével a léggömből leoldatnak s így a földre esve szétrobbannak.

E légi torpedók ugyanis kiváltképpen ott jönének alkalmazásba, hol az ostromlók tüzésége nehezen működhethetnek.

Különböző rendszerű légi torpedók ismeretesek. A két Uchatius testvér tett legelőbb kísérletet ily légi torpedókkal Bécs mellett, s mint osztrák katonatisztek 1849. június havában Velence ostrománál használták először, szerencsére azonban minden eredmény nélkül. Azóta oly haladásokat tettek azonban a léghajózás terén, melyek lényegesen megkönnyítik a légi torpedók alkalmazását.

1882. óta különösen Rodeck György német mérnök foglalkozik légi torpedók készítésével és rendszerei igen elmés készülékeket mutatnak fel a torpedónak a léggömből való leoldására. Franciaországban a Gower-rendszer van felkarolva, Amerikában pedig az u. n. dinamitléggömb, melynek Russel-Thayer tábornok a feltalálója.

Rodeck különböző kategóriákra osztotta légi torpedóit; különösen felemlítendők a villamos és az önálló légi torpedók. Az előbbi egy u. n. fő léggömbből és több torpedó-léggömbből van összetéve. A fő léggömb mint a közönséges léghajó 1200 köbméter térfogatú. E léggömbön van a kapitányon kívül még egy vagy két segéd, kik különösen a torpedók leeresztésénél működnek közre. Mindegyiknek hálózatáról egy négyyszögű szekrény lóg alá, melyben a bombalaku fémtorpedó leoldó készüléke van; a torpedó mintegy 50—75 kiló robbanó anyagot foglal magában. Az összes torpedó-léggömbök kioldó készülékeit kabelek kötik össze a fő léggömb kosarában felállított villamos üteggel. A mint a léggömbök rendeltetési helyök fölé értek a torpedók egyszerre vagy egymásután leeresztetnek az ellenséges erődre, hol a torpedóedény belsejében lévő készülék segítségével leeresztés alkalmával megrepednek s mintegy száz dinamit töltény repül ki belőlök iv alakban minden irányban.

Abban a pillanatban, midőn a torpedó villamos uton leoldatik, a segédek egyikének a fő gömbön el kell vágni az illető torpedó kábeljét. A torpedó leválása által támadt súlyvesztés az eredményezi, hogy a léggömb roppant sebességgel emelkedik s kirepedne, ha egy belső gépezet abban a pillanatban, amint a torpedó leválik, a léggömb szelepét föl nem nyitná. A léggömb ennek dacára emelkedik, a kiömlő gáz folytán azonban csakhamar sülyedni kezd, és ha körülmények kedvezők, az ellenséges erőd körületén kívül ismét elfogható. Ha különben az ellenség kezébe esik is a léggömb, a kár nem nagy, mert

anyaga igen olcsó szövet, könnyű gyapotkelme, csak egyszeri használatra számítva.

Eddig még semmi védintézkedés nem ismeretes, mely a légi torpedókkal szemben alkalmazásba volna hozható.

A fő léggömb, mintán feladatát, a torpedó leoldását, végrehajtotta, folytatja útját s kívül igyekszik jutni az erőd és az ellenség hatáskörén. A veszély, hogy az ellenség lelövi a léggömböket, nem igen okozhat aggodalmat, minthogy azok több mint 1000 méter magasságban mozognak. Gyakorlati löpróbák léggömbökre megmutatták, hogy 400 méter magasságban 18 lövés közül csak 11 talált, 500 méter magasságban pedig egyetlen sem. Francia léghajósok nyilatkozatai szerint a Páris alatt 1870-ben használt Krupp-féle léggömbölvő ágyuk 800, legfeljebb 900 méter magasra hatoltak fel.

A Rodeck-féle torpedók másik fajánál egy óramű végzi a torpedó leoldását. Ez azonban, úgy látszik, nem bizonyult oly célszerűnek a gyakorlatban, mint az előbbie, bár alkalmazása sokkal egyszerűbb és olcsóbb is. Ezek szerkezetükre nézve hasonlítanak a fennebbiekhöz, csak a fő léggömb kosarában a villamos gép helyett egy bármely időre igazítható óramű van, mely lejártakor egy emeltyűt hoz mozgásba, mi által a torpedó kiakasztódik és leesik. A további eljárás ugyanaz mint a villamos leoldónál.

Világ-tűkre.

Apróságok.*

Cortez és V. Károly. Cortez, miután Mexikót elfoglalta, visszajött Spanyolországba, de V. Károly hidegen fogadta. Egyszer, midőn meghívás nélkül jelent meg a király előtt, ez annyira fokozta a király haragját, hogy belépésénél így szólta meg Cortezt: Ki ön? — Én — felelt Cortez sértett önérettel — az vagyok, ki Felsőgednek több tartományt szereztem, mint a hány várost őseitől öröklött.

Nyíltság. Salamons, ki hegedülni tanítá III. György angol királyt, egyszer így szóló tanítványához: A hegedűsöket három csoportba lehet osztani. Az elsőbe tartoznak azok, kik semmit, a másodikba, kik rosszul tudnak játszani, a harmadikba, kik jól játszanak. Felsőged már a második csoportba tartozik.

Megjutalmazott hidegvér. Egy fiatal jelölt egyszer I. Frigyes Vilmoshoz fordult, hogy neki egy állást adományozna. — Honnan való ön? — kérde a király. — Berlinből, Felsőged. — Annál rosszabb, — mond a király — én nem szeretem a berlinieket, ezek semmire valók. — Ez igaz, — viszonzá a fiatal ember a fiataloknál nem szokott hidegvérűséggel, — de vannak kivételek, én kettőt ismerek. — Kettőt? és kiket? — Felsőgedet és engem. — A király nevetett a feleleten és megadta a kért állást.

Jó felelet. Egy miniszter így nyilatkozott egy társaságban, melyben a király XIV. Lajos és Stuppa svájci tábornok is jelen volt: Azon ezüsttel és arannyal, melyet a svájciak kaptak és most is kapnak, ki lehetne rakni egy országotat Párisból Baselig.

Gusztáv Adolf. Gusztáv Adolf atyja, IX. Károly, megöletett egy Bauer nevű főurat, kinek fia később egyike lett a leghíresebb svéd tábornokoknak. Gusztáv Adolf, miután király lett, egy vadászat alkalmával találkozott ezen fiatal emberrel. Ő elvált kíséretétől, és felszólította a fiatal Bauert, hogy kövesse egy elhagyott helyre. Itt leszállva a lóról, így szóló Bauerhez: Az én atyám megöletette a tiedet, ha

* Dolinay Gy. Hasznos mulattatója után.

megakarod annak halálát rajtam boszulni, öl meg rögtön, ha nem, légy örökké barátom. Bauer meghatva ezenszavak által, a király lábához borult és neki örök hűséget esküdött.

Irodalom.

„Dolinay Gyula“ szerkesztés „Lányok lapja“ című folyóiratot. E 14-ik évfolyamban lévő lap 19-ik füzetét vettük. Tartalma szokás szerint változatos, érdekes. Szabóné Nagall Janka, Fligl József, Rudnyánszky Gyula munkáival találkozunk a kis füzetben.

Ugyancsak Dolinay Gyula szerkeszti és adja ki a „Hasznos Mulattató“ című 16-ik évfolyamban megjelenő folyóiratot: A 20-ik füzet a fenti írókon túl Incsédi Lászlótól, Nagy Emil Páltól Perényi Kálmántól hoz érdekes közleményeket, verseket.

A két füzet váltakozva jelen meg. A „Hasznos mulattató“ a hó első és 3-ik, a „Lányok lapja“ a hó 2-ik és 4-ik vasárnapján. Előfizetési ára a folyóirat bármelyikének évnegyedként 1 frt s szerkesztő nevére Budapestre IV. Kecskeméti utca 13 sz. a. küldendő.

„Magyar ifjuság“ címe a Dr. Radó Antal szerkesztése alatt VI-ik évfolyamban megjelenő képes közlönynek. E folyóirat a serdültebb ifjuság számára szerkesztetik. Buznett, Mikszáth Kálmán, Tayiné Hentaller Mariska, Borostyáni Nándor, Vambéry Armin, Léway Mihály, Kempf János, Dengi János, stb. kitűnő írók nevével találkozunk a változatos és érdekes tartalmu folyóiratban. Előfizetési ára a minden 2-ik vasárnap megjelenő füzeteknek har-

madévenként 2 frt s Budapestre szerkesztő neve alatt VII. Károly körút 15. sz. a. küldendő.

Vasuti menetrend.

H.-M. Vásárhelyről—Szeged felé: 6 óra 46perccel, 5 óra 28 p. este

H.-M. Vásárhelyről—Nagy-Várad felé: délelőtt 10 óra 24 percek, délután 7 óra 11 percek.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 óraker, délután 3 óraker, omnibus-vonat reggel 6 óraker.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat, déli 12 óraker, éjjel 12 óraker, omnibus-vonat délután 6 óraker.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 38 perc reggel, 11 óra 45 percek d. e., Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 36 perc reggel, 11 óra 55 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 perc d. e. 4 óra 30 perc d. u.

Gőzhajózási menetrend

Mindszentről Szolokra vasárnap és szerdán d. e. 8 óra előtt nem.

Szentesről Mindszentre kedden és pénteken 11 óra előtt nem.

Felelős szerkesztők:

KELLER LAJOS és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten.

Kitűnő jó hatásu hajnövesztő kenőcsét oly sokan dicsérik és annak sikeréről oly sokat hallottam, hogy kérek részemre utánvétellel egy 3 frtos köcsöggel küldeni.

Condianó Sándor,

ezredes, Ő Felsőge a romániai király szárnysegéde. Bukarest.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Van szerencsém megkeresni a kitűnő jó hatásu hajnövesztő kenőcséből egy tégelylyel a 1 frt és egy tégelylyel a 2 frt utánvétellel küldeni. Tisztelettel

gr. Starhenberg Guido Kópásdón.

T. Csillag Anna kisasszony. Sziveskedjen nékem postafordultával az ön kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy 2 frtos köcsöggel küldeni.

Ludvig Ritter v. Liebig

Reichenberg.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Tisztelettel megkeresem, nékem a kitűnő hatásu hajnövesztő kenőcséből két darab 2 frtos tégelylyel utánvétellel küldeni.

Ifj. gróf Eszterházy Imre,

Bakony-Szt.-László.

T. Csillag Anna kisasszony. Legyen szives kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy köcsöggel a 2 frt utánvétellel küldeni.

Ógr. Pallavicini Ad.

Abauj-Szemere.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. A mellékelt 2 frtért kérek az ön kitűnő, felülmúlhatatlan haj- és bajusznövesztő kenőcséből postafordultával küldeni. Tisztelettel

báró Vatzdorf, Váth (Vasm.)

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Sziveskedjen az ön híres s kitűnő haj- és szakálnövesztő kenőcséből még egy 3 frtos tégelylyel mihamarább küldeni. Dr. Alex. Freih. v. Neupauer

Graz, Hofgasse.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Az ön kitűnő hajnövesztő kenőcséből kérek egy 2 frtos köcsöggel utánvétellel küldeni. Wurmbrand Anna grnő

Bickfeld.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. A kitűnő kenőcséből kérek egy 2 frtos köcsöggel. Gróf Gonroy Félix

Bécs.

Igen tisztelt Csillag Anna kisasszony Budapest. Kitűnő hajnövesztő kenőcséből kérek két köcsöggel küldeni. Tisztelettel

Ludvika Schvenk v. Reindorfk. k. Hauptmannsgattin. Prag.

En Csillag Anna

185 ctm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbort, uraknál elősegít egy teljes erős szakálnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése vagy posta-utánvétel mellett az egész világba.

Csillag és Tsa

Budapest,

Király-ut 26.

T. csillag Anna kisasszony Budapesten. Ő fensége Carolat hercegnő kér ujjalag kitűnő hatásu kenőcséből 4 köcsöggel. cím. Prinzes. Carolat Göthen (Anhalt).

Csillag Anna kisasszony Budapesten. kérek egy köcsöggel az ön kitűnő elismert hajnövesztő kenőcséből. Tisztelettel Anna Edle v. Lichtnegel

Wien, Stuckgasse.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek részemre a kitűnő jó hatásu kenőcséből ide postafordultával 3 köcsöggel küldeni. Baronin von Pistör,

Hotel Grafen Meren.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek az ön kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy köcsöggel. Beschoner

Frigyes, hadnagy a 47-ik gyalogezredbe

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. A különös kitűnő hatásu hajnövesztő kenőcséből kérek utánvétel mellett egy 2 frtos köcsöggel. Tisztelt ettel Juszt J

Oberlehrer. Dekán.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kitűnő hatásu kenőcsét oly sokan dicsérik, ezért kérek én is egy 3 frtos köcsöggel. Selma von Preusz Meran Züdtirol.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek az igen jó hatásu kenőcséből még 4 tégelylyel küldeni. Tisztelettel Wondrak Ludwig, háztulajdonos, Bécs mellett Mauer.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Levelem vételénél kérek azonnal az ön híres hajnövesztő kenőcséből 3 nagyobb köcsöggel küldeni. Tisztelettel Losatella grófnő, Gailpitz, Mähren.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Sziveskedjen nékem jó hatásu kenőcséből még 4 köcsöggel. Tomakovics Zsigmond, cs. kir. hadbiztos, Rama.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kérek a már küldött jó hatásu kenőcséből még 4 köcsöggel. Tomakovics Zsigmond, cs. kir. hadbiztos, Rama.